

Plan för Trygghet och trivsel

Aktiva målinriktade åtgärder för att:

Verka för alla elevers lika rättigheter, förutsättningar och möjligheter.

Motverka all form av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Kunskapsskolan Enskede

2017/2018

På Kunskapsskolan Enskede värnar vi om oss själva och varandra samt bemöter alla med respekt.

Vi är även måna om vår egen och andras arbetsmiljö.

Faställd av: Dejan Urukalo
Upprättad: augusti 2017
Senast reviderad: Revideras, utvärderas och analyseras varje läsår
Gäller t.o.m: Juni 2018

Plan mot kränkande behandling

8§ Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Enligt 6 kap. 7 § skollagen ska huvudmannen även se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Skolan ska beskriva det främjande och förebyggande arbetet i Likabehandlingsplanen. I enlighet med Skolverkets föreskrifter har skolkurator, lärare, elever hjälpts åt att ta fram en Likabehandlingsplan, plan mot diskriminering och kränkande behandling för att skapa en trygg skolmiljö.

Ur skolans styrdokument Lp 2011 (skolans läroplan)

Mål

Skolans mål är att varje elev

- kan göra och uttrycka medvetna etiska (goda) ställningstaganden grundade på kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar samt personliga reflektioner
- respekterar andra människors egenvärde
- tar avstånd från att människor utsätts för förtryck och kränkande behandling, samt medverkar till att hjälpa andra människor
- kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen
- visar respekt för och omsorg om såväl närmiljön som miljön i ett vidare perspektiv

Riktlinjer

Alla som arbetar i skolan ska

- medverka till att utveckla elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor också utanför den närmaste gruppen
- i sin verksamhet bidra till att skolan präglas av solidaritet mellan människor
- aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper
- visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt förhållningssätt

Kunskapsskolornas gemensamma värderingar

Vi ser kraften i varje individ

Alla människor är olika och lär på olika sätt. Vi möter var och en med respekt och finner styrkan i varje individs förutsättningar och personlighet. Genom personliga utmaningar utvecklar var och en sina kunskaper och förmågor.

Vi når längre tillsammans

Vi samarbetar och är öppna för olika perspektiv. Genom att själv bidra och försöka förstå hur andra tänker, lär vi av varandra. Detta gör att vi blir tryggare, som grupp och individer. Vi uppmuntrar varandra att ge konstruktiv återkoppling, vilket är en grund för att nå längre tillsammans.

Vi har höga förväntningar

Alla kan och vill lyckas. Därför har vi höga förväntningar, på oss själva och på varandra vilket ger höga resultat. Med en positiv anda och tydliga, utmanande och rimliga mål kan vi nå längre än var och en trodde var möjligt.

Vi drivs av utveckling

Genom nyfikenhet och vilja att ta till oss kunskap, se mönster och samband utvecklas vi ständigt. Vi tänjer våra gränser och söker nya vägar. Vi påverkar vår situation och formar vår framtid. Denna drivkraft får oss att hela tiden utvecklas.

Rätten till Likabehandling

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla elever i skolan ska ha samma rättigheter och möjligheter. Lagen syftar till att motverka diskriminering och främja rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Definitioner

1) Diskriminering

Lagens definition av diskriminering innebär på ett förenklat sätt att någon missgynnas eller kränks. Missgynnande eller kränkningen ska ha samband med någon av ovanstående sju diskrimineringsgrunderna. Diskriminering kan vara direkt eller indirekt. Med direkt diskriminering menas att någon behandlas sämre pga. exempelvis kön. Man kan också diskriminera genom att behandla alla lika, det kallas för indirekt diskriminering. Exempel på detta kan vara om alla elever på skolan skulle serveras samma mat, då diskrimineras de elever som av religiösa skäl behöver annan mat.

2) Trakasserier och kränkande behandling

Enligt 2 kap. 7 § diskrimineringslagen och 6 kap. 10§ skollagen är en huvudman som får kännedom om att ett barn eller en elev som deltar i verksamheten anser sig ha blivit utsatt för trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de upplevda trakasserier eller kränkningar.

Kränkande behandling är handlingar som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker individens värdighet. Trakasserier och kränkande behandling kan vara synliga och handfasta eller så kan de vara dolda och subtila.

Kränkande behandling kan uttryckas genom nedsättande tilltal, ryktesspridning, förlöjligande eller fysiskt våld. Kränkningar kan även handla om att frysa ut eller hota någon annan individ. Kränkningar kan äga rum vid enstaka tillfällen eller så kan det vara systematiskt och/eller återkommande. Om det sker upprepade gånger och över tid kan det betecknas som mobbing. Mobbing innebär att den som är utsatt är i ett underläge och känner sig kränkt.

Att bli kränkt eller mobbad är att bli utsatt upprepade gånger för negativa handlingar från en eller flera elever eller vuxna. Dessa handlingar kan vara:

- Fysiska (slag, knuffar)
- Verbala (hot, svordomar, öknamn)
- Psykosociala (utfrysning, grimaser, alla går när man kommer)
- Texter och bilder (teckningar, lappar, sms, mms, fotografier, sociala medier etc.)

Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några bryter mot principen om att alla är lika värde. En viktig utgångspunkt är att den som uppges att hen blivit kränkt, alltid måste tas på allvar.

3) **Kränkningar på nätet**

Skolan har en skyldighet att ingripa vid trakasserier och kränkande behandling och lagen gör ingen skillnad på om kränkningarna sker på exempelvis skolgården eller på nätet. Om påstådda kränkningar har en koppling till verksamheten är den skyldig att utreda det inträffade.

Anmälningsskyldighet

Enligt 6 kap. 10§ skollagen är en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling i samband med verksamheten skyldiga att anmäla detta till förskolechef eller rektor. En förskolechef eller rektor är i sin tur skyldig att anmäla detta till huvudman.

Rutiner för att anmäla

Huvudmannens riktlinjer för anmälan om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

- 1) Medarbetaren som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling informerar rektor.
(omfattas av skollagen och diskrimineringslagen)

Medarbetare som anser sig ha blivit utsatt av diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling informerar rektor. (omfattas av diskrimineringslagstiftningen)

Om någon elev kränkts av någon i medarbetargruppen, eller om en elev eller medarbetare kränker någon i medarbetargruppen, utreder rektor detta. Om skollagen skulle vara föremål för kränkning eller diskriminering, utreder huvudmannen ärendet.

Utredningen fortgår tills allt gjorts för att få klarhet i den aktuella frågan. Det innebär att utredningen fortsätter till det finns ett rimligt svar på frågan vad som skett och om det som har skett varit kränkande behandling/trakasserier/diskriminering enligt lagens mening.

- 2) Aktiva åtgärder enligt skolans plan sätts in så fort någon form av trakasserier/diskriminering eller kränkande behandling blir känd.
- 3) Anmälan till huvudman görs samma dag eller senast dagen efter i formulär på Kunskapsporten/Pedagogik/Elevhälsoarbete. I formuläret dokumenteras vad som inträffat och vilka åtgärder skolan har vidtagit. I varje enskilt fall bedöms det om en anmälan ska göras till andra myndigheter. Ansvarig är rektor.
- 4) Kontakt/information till berörda elever och vårdnadshavare om att en elev upplever sig blivit utsatt för trakasserier och kränkande behandling görs av de/den som hållit i samtalen eller vid behov av någon från elevhälsoteamet.
- 5) Anmälaren meddelar rektor att anmälan är gjord och rektor får kopia på anmälan.
- 6) Huvudmannen vidtar åtgärder efter en övergripande analys av inkomna anmälningar och återkopplar till skolan.
- 7) Analysen presenteras på APT. Vid behov kopplas huvudmannen in.

Kunskapsskolan Enskede vill

- Att alla ska känna och visa empati. Därför har vi återkommande samtal om kamratrelationer. Det kan ske på basgruppssamlingar, i undervisningen, på värdegrundsdagar och trivseldagar.
- att alla ska känna respekt - därför motarbetar vi all form av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.
- att vi ska ge alla våra ungdomar trygghet - därför ingriper vi mot hot och våld.
- att alla ska känna självförtroende och ha god självkänsla - därför motarbetar vi alla former av kränkningar och trakasserier.
- att vi ska erbjuda en god arbetsmiljö - därför ingriper vi när någon stör eller förstör.
- Att alla ges samma förutsättningar – därför behandlar vi alla elever lika oavsett kön och bakgrund. Ibland gör vi olika för att ge alla samma förutsättningar beroende på kunskapsnivå och familjeförhållanden. (exempel på detta kan vara extra ämnesstöd)

Vi accepterar *aldrig* någon form av trakasserier, kränkande beteende eller diskriminering. Om vi upptäcker att detta förekommer så kommer vi att med all kraft se till att det upphör.

Alla som arbetar på Kunskapsskolan Enskede skall

- på ett aktivt sätt motverka trakasserier och förtryck av individer eller grupper, visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt förhållningssätt.
- Medverka till att utveckla elevernas känsla för samhörighet och solidaritet till andra människor både i och utanför den närmaste gruppen.
- Se det som en självklar rättighet och skyldighet att ingripa när man ser ett dåligt beteende.
- Aktivt bekämpa alla tendenser till trakasserier.
- Bemöta främlingsfientlighet och intolerans med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser.
- Uppmärksamma-och i samråd med övrigt berörd skolpersonal-vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av kränkande behandling.

Mål

- Alla elever ska känna att de har en vuxen att vända sig till vid behov.
- Alla elever som blivit utsatta för någon form av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling ska känna att de fått det stöd de behöver av vuxna och att det omedelbart påbörjats ett arbete för att få stopp på detta.
- Skolan ska skapa förutsättningar för att elever och medarbetare själva ska få möjlighet att reflektera över sina egna värderingar, normer och attityder, för att inte avsiktligt eller oavsiktligt kränka någon beroende av dennes tillhörighet, religion, kön, sexuell läggning eller genom sexuella trakasserier.
- Alla medarbetare, elever och föräldrar ska ha tagit del av vår likabehandlingsplan

På Kunskapsskolan Enskede har vi inte en specifik Trygghet & Trivsel grupp (antimobbinggrupp) då vi anser att ansvaret ska ligga på alla vuxna på skolan. Vid misstanke om någon form av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling så utser arbetslagen vilka som ska arbeta med ärendet utifrån vår gemensamma arbetsgång med handledning av skolans kurator.

Vid extra allvarliga situationer deltar rektor och/ eller kurator i arbetet utifrån vår gemensamma arbetsgång.

Aktiviteter för att nå målen

- Alla elever och medarbetare informeras om Kunskapsskolans ställningstagande mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.
- Planen görs kända för såväl elever som föräldrar och medarbetare.
- Det åligger alla medarbetare ett särskilt ansvar att vara uppmärksam på alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. *Alla* vuxna ute i verksamheten ska vara ett stöd för *alla* elever.
- Genom att reagera omgående på varje form av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling visar skolan att detta är något som inte tolereras.
- Alla medarbetare på skolan har ett ansvar för att de gemensamt upprättade ordnings- och trivselreglerna efterföljs. Ordnings- och trivselreglerna ska även främja den psykosociala miljön.
- Under de regelbundna handledarsamtalen får lärare och elever möjlighet att lära känna varandra på ett förtroendefullt sätt vilket ger eleverna en känsla av trygghet.
- Den personliga handledaren skapar tillsammans med sitt arbetslag varje individs personliga väg utifrån varje enskild individs förutsättningar.
- Varje enskild individs stödbehov kartläggs i syfte att ges samma möjligheter att lyckas. Åtgärder sätts in för att överbygga individens specifika svårigheter.
- Den personlige handledaren genomför en gång per termin en kartläggning över stämning och klimat i gruppen.
- Under basgrupp samlingarna diskuteras bl.a. moraliska och etiska frågor.
- Demokratins värdegrundsfrågor behandlas regelbundet i de återkommande kurserna och i nyhetsinslagen. I de samtalen övas eleven även i att tänka normkritiskt.
- I andra kurser arbetar eleverna med sin personliga utveckling vad gäller t ex relationer, ställningstaganden i olika frågor etc.
- Varje termin anordnas en värderingsgrundsdag och en trivseldag i varje årskurs med värdegrundsarbetet som bas och i syfte att lära känna varandra bättre.
- Skolans Elevråd är aktiva i frågor som rör bla demokrati och elevinflytande. I elevrådet finns en representant från varje basgrupp.
- Varje år besvarar elever, föräldrar och medarbetare enkätundersökningar vad gäller bl.a. mobbing, trivsel etc.
- Då trakasserier och kränkningar även kan ske via Internet så arbetar vi med att uppmärksamma eleverna om vad integritet på nätet innebär.
- Föräldrar uppmanas att omedelbart ta kontakt med oss om de får signaler hemma på att deras barn mår dåligt eller är ledset. Samarbetet mellan oss och föräldrar är av störst vikt.
- För att ge alla elever lika förutsättningar och möjligheter så kartläggs alla elever med särskilda behov i början av varje termin i ett samarbete mellan EHT och årskursens lärare. Dessa elever erbjuds sedan någon form av nedanstående stöd: Specialpedagogiskt stöd i Studion 1, lärarstöd i studion 2, extra stöds pass i alla teoretiska ämnen, personlig väg, anpassat material, extra personligt handledarsamtal. För de elever som av olika anledningar inte kan delta i den ordinarie idrotten har vi en liten undervisningsgrupp som skolans kurator leder.

Arbetsgång vid upplevda trakasserier och kränkande behandling

- Var och en som får vetskap om någon form av trakasserier eller kränkande behandling ska alltid informera Rektor eller någon ur elevhälsoteamet.
- Rektor har det yttersta ansvaret för att händelsen utreds och att omedelbara åtgärder sätts in.
- Utredningsteamet utreder vad som hänt och samlar in fakta.
Fråga den utsatta, men också andra elever/vuxna som kan ha sett/hört något.
När – var – hur – vem? Gör minnesanteckningar.
- En bedömning görs om problemet är att klassificera som trakasserier och kränkande behandling eller om andra åtgärder är att föredra. (tex konflikthantering enligt en gemensam arbetsgång)
- Bestäm när och var allvarssamtalen ska hållas.
- Om de som har utsatt någon för trakasserier och kränkande behandling är flera sker samtalen enskilt. Betona att det är elevens beteende ni tar avstånd från, inte eleven som person.
- Hämta eleven som inte ska veta om detta samtal i förväg. Var alltid två vid dessa samtal.
- Gör minnesanteckningar.
- I slutet av allvarssamtalet kontaktas föräldrarna per telefon då eleven finns kvar i rummet och hör vad som sägs. Vid behov bokas ett möte.
- Tid för uppföljning bestäms under samtalet. Det bör ske 1-2 veckor efter samtalet.
- Utredningsteamet informerar berörd handledare om vad som hänt.
- Handledaren informerar arbetslaget om det som hänt.
- Händelsen och vidtagna åtgärder anmäls till huvudman.
- Informera eleven om att ni kommer att kontrollera dem några gånger innan uppföljningssamtalet.
- Både den utsatta och den/de som utsatt erbjuds stödsamtal.
- Arbetslaget ser till att de/den som utsatt någon annan för trakasserier och kränkande behandling märker att de/den kontrolleras några gånger innan uppföljningssamtal.
- Följ upp med den utsatta att trakasserier och kränkningar har upphört.
- Vid uppföljningssamtalet kontrolleras att trakasserier har upphört. Om så är fallet anses ärendet avslutat och de vuxna markerar att det inte finns något aggregerat kvar efter händelsen. Eleven ska känna att han/hon varit med och bidragit till att situationen har lösts.
- Vid behov ska åtgärdsprogram upprättas. En elev som trakasserar och kränker någon annan är en elev med särskilda behov.
- Utredningsteamet dokumenterar detta som en avslutning på ärendet.
- Om trakasserier och kränkande behandling inte upphört kallar Rektor till möte med vårdnadshavare.
- Skolan kan välja att göra en anmälan till Socialtjänsten och/eller polisen. Ytterst ansvarig är rektor.

Följa upp, undersöka, analysera och åtgärda.

1. Kartlägga/undersöka

Syftet är att undersöka skolans lärmiljö för att identifiera de behov som de aktiva åtgärderna ska utgå ifrån. Arbetet skall göras på ett generellt plan t.ex. genom att göra en översyn av olika rutiner, riktlinjer och policydokument men även av attityder och normer.

Analysen utgår från tidigare anmälningar om diskriminering, trakasserier och kränkande behandling samt utifrån svaren på utvalda frågor gällande trygghet och trivsel i elevenkäten.

Skyddsombudet på skolan ska sammanställa elevskyddsombudets bild av den psykosociala miljön genom samtal. Skyddsombudet lämnar över informationen till EHT.

Elevhälsoteamet tittar på den samlade bilden av den psykosociala miljön på skolan utifrån trygghetsamtal, arbetslag/ämneslag på organisationsnivå. Skolsköterskan ger input utifrån hälsosamtalen/hälsoenkäten.

Skolan gör en översyn över skolans ordnings- och trivselregler. Ordningsregler och den psykosociala miljön diskuteras i medarbetargruppen i olika format och utifrån vad som framkommit i analysen.

2. Identifiera/analysera

Syftet är att utifrån kartläggningen identifiera risker och hinder för lika rättigheter och därmed minska risken för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Samt att analysera och utvärdera tidigare insatser i det förebyggande arbetet.

Skolans sammanfattning/analys av risker och hinder för trygghet och trivsel:

Skolans koordinator är oftast på plats. De få gånger hon inte är det finns det risk för att ingen vuxen har överblick över ingången/utgången för att försäkra oss om att inga obehöriga kommer in på skolan. En tydlig för alla uttalad reservplan behövs.

Att vi vuxna gör olika gällande beslut och trivselregler vilket i sin tur kan leda till oklarheter för eleverna samt en känsla av "onda och goda" vuxna. Viktigt att vi är lojala och att alla följer det som vi har tagit beslut om.

Många elever på liten yta i vissa rum, ökar risken för en känsla av trängsel som i sin tur riskerar att öka känslan av stress. Det finns enligt vår psykolog ett tydligt samband mellan trängsel och stress. Vi vuxna kan ibland behöva guida/hänvisa eleverna att göra ändringar i sitt val av plats och schema. På lång sikt kan vi behöva se över framtida elevintag då vi i nuläget är fler än planerat då förmodade avhopp inte blivit av samt att vissa elever som slutat önskat och beviljats komma tillbaka, (vilket i sin tur så klart är ngt positivt och ett gott betyg för skolan)

Det finns risker i situationer där vi vuxna inte bestämmer platser och grupperingar. (ex raster/matsal) Viktigt att vara medveten/uppmärksamma om detta. All undervisning i klassrum och basgruppssamling sker alltid i bestämd form på bestämda platser. Alla gruppindelningar i styrd verksamhet ska ske via den vuxne.

Trängsel vid skåpen då alla elever slutar samtidigt. Cirkulera där som vuxen för att trygga upp!

Elevernas (till viss del) fria schema i kombination med att lärarna är uppbundna gör att det är en större utmaning att ha koll på de enskilda eleverna som har behov av det. För att lösa detta är vårt begrepp "gemensamma fokuselever" ett viktigt verktyg. Styrkan i vårt pedagogiska koncept är att årskursens lärare samarbetar kring alla årskursens elever.

Både elever och vuxna upplever att kvalitén på maten har blivit mer ojämn. Det leder till att en del elever äter dåligt eller inte alls och istället kompenserar detta med att handla mindre nyttiga alternativ på Coop, som i sin tur kan påverka elevernas förmåga till studier pga. mindre ork och sämre koncentration. Samtal med matleverantören pågår.

Omklädningsrum/duschar. Första och sista lektionerna har eleverna med sig sina mobiltelefoner. Ingenting har dock hänt men vi behöver vara medvetna om risken över att någon kan filma/fota andra elever. (även prata med eleverna om detta)

Ett aktivt arbete med att upptäcka eventuella ny tillkomna risker/hinder måste pågå kontinuerligt. Grunden för är att varje arbetslag arbetar med/ är lyhörda för vilka områden som eleverna upplever som problematiska för stunden. Vår styrka är att vi jobbar i arbetslag årskursvis och att lagen träffas varje dag innan och efter elevtid. (i sitt gemensamma arbetsrum) Det ger arbetslagen förutsättningar för att ha en dialog kring det som sker just nu på skolan på daglig basis.

Uppföljning av läsåret 16/17

(Frågeställningar och procentsatser är tagna från elevenkäten.)

Fråga	14/15	15/16	16/17
Under detta läsår har jag aldrig blivit trakasserad, slagen eller illa behandlad	89 %	87 %	82 %
Jag trivs i min skola	85 %	85 %	82 %
Det är bra stämning på min skola	82 %	79 %	71 %
De vuxna på min skola tar ansvar för att alla ska bli behandlade med respekt	79 %	78 %	69 %
På min skola behandlar eleverna varandra med respekt	73 %	66 %	63 %
Jag känner mig trygg i skolan	93 %	90 %	86 %

Utvärdering och åtgärder genomförda under året 16/17

- I förekommande fall av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling så har rektor i samarbete med elevhälsoteamet och lärarlaget agerat omedelbart och skolans arbetsgång/handlingsplan har då följts.
- I förekommande fall då elev eller vårdnadshavare har kontaktat skolan och en elev upplevt sig kränkt, trakasserad eller orättvist behandlad av någon vuxen på skolan har rektor agerat omedelbart genom samtal med berörd vuxen.
- Enligt vår likabehandlingsplan så har samtliga i skolan verksamma ett eget ansvar att uppmärksamma alla former av trakasserier och kränkande behandlingar. Vi har i de fall vi fått vetskap om reagerat omgående på varje form av trakasserier och kränkande behandlingar och därmed visat att detta är något som inte tolereras.
- Vi kan konstatera att alla ärenden har lett till att kränkningarna och trakasserier har upphört efter det att vi genomfört vårt arbete utifrån vår handlingsplan och att vidare åtgärder inte har behövt sättas in.
- Läsåret 16/17 stora teman var Civilkurage, Sociala medier och Ryktesspridning.
- Vårt syfte var att öka kunskapen och medvetenheten om sociala mediers betydelse för hur vi mår och agerar.
- Under läsår 16/17 så bjöd vi in externa föreläsare som ett komplement till vårt ordinarie arbete och våra ordinarie aktiviteter under läsåret.
- Under V37-38 Gick år 8 och 9 på Teater Othello och såg en pjäs som handlade om Ryktesspridning.
- Våra 6:or såg föreställningen "Chilla eller Tjalla" med ensemblen Ung utan Pung. Vågar man "tjalla", är det att "tjalla" eller är det civilkurage?
- Vi fortsatte vårt samarbete med Lotta Alter som är utbildad dramapedagog och Jonathan Poll som är församlingspedagog i Enskede församling genom att erbjuda år 6-8 Drama en eftermiddag i veckan här

på skolan i vår stora arena. Vårt samarbete hade inget inslag av religion utan hade detta läsår temat "Civilkurage".

- HT-16 så kom Niklas Ottosson från föreningen Nexpo och föreläste kring sociala medier. Alla årskurserna fick ta del av samma föreläsning (med viss hänsyn till ålder) och föräldrarna bjöds in till en kvällsföreläsning.
- I början av VT-17 fick vi återigen besök av David Berjlund som kom för att träffa åk 6 och 8 och samtala kring HBTQ-frågor, identitet, fördomar och attityder.
- År 6 arbetade löpande över tid med ett material som vi kallar "Den goda skolan" och som tar upp olika moraliska, etiska och värdegrundsfrågor.
- Under läsår 16/17 hade vi medarbetare en gemensam kompetensutveckling genom att läsa, reflektera och diskutera boken LÄRARE SOM LEDARE- i och utanför klassrummet. Bokens 17 kapitel beskrev olika perspektiv på lärare som ledare, både kunskapsmässigt och socialt. Detta är en viktig aspekt för oss i vårt holistiska arbete. Nämligen att fysisk och psykisk hälsa och trygghet hänger ihop med hur våra elever lyckas i skolan.

I vår analys/utvärdering av det faktum att samtliga procentsatserna kring enkätfrågorna kring trygghet och trivsel har gått ner har vår kartläggning/analys kommit fram till nedanstående faktorer:

- Förra läsårets omfattande ombyggnation med begränsat utrymme och störande ljud.
- Både vuxna och elever saknar Falunveckorna som ledde till stor känsla av gemenskap och roliga minnen som förenade och gav positiva ringar på vattnet resten av läsåret. Vi kommer se över/undersöka hur vi på lång sikt kan skapa förutsättningar, ersätta den känslan i andra former av samkväm/övernattningar. (Kanske i år 7 då eleverna har gått på skolan 1 år och har 3 år till kvar?)
- I år 6 var det enstaka specifika elever som ofta hamnade i konflikter med varandra men som också bidrog till en dålig stämning och skapade en oro även för vissa andra elever. Även ett fåtal elever från år 7 drogs in i konflikterna innan vi fick bukt med dem.
- I år 6 var det ett stort antal killar med en tuff jargong. Vi som vuxna vet att det handlar om osäkerhet och något som vi ofta mer eller mindre. Förra läsåret var det lite fler "osäkra" elever än vanligt.
- Upplevelsen av att vi inte "säger till" lika mycket/ofta när någon elev inte följer våra trivselregler leder till att de som "säger till" upplevs som tjatiga. (därav den lägre siffran lyssnar/respekt) Om alla förebygger och uppmuntrar eleverna att följa reglerna är förutsättningarna större att den upplevda trivseln/stämningen och känslan av att alla visar varandra respekt blir högre.
- Det är svårt att begränsa nedgången i trygghet och trivsel till just bara trygghet. Elevernas egna krav på sig själva, prestation, prov, betyg påverkar också deras svar gällande upplevd trivsel.
- Vi behöver öka elevernas kunskaper/ordval när det gäller vad som är konflikt och/eller kränkning respektive mobbning. (viss begreppsförvirring och fel ordval)

Mål inför läsåret 17/18

- Ökad känsla av trygghet och trivsel
- Ökad upplevelse av att de vuxna tar ansvar för att alla visar varandra respekt
- Minskade ärenden av upplevda kränkningar och trakasserier
- Ökad procentsats i samtliga ovanstående frågeställningar gällande trygghet och trivsel.

Aktiviteter under läsåret i vår strävan för att nå målen:

Utifrån vår uppföljning, utvärdering och analys så blir Läsåret 17/18 stora teman/fokus:

Klimatet på skolan. Hur tar vi hand om varandra? Hur kan vi stötta varandra? Hur tilltalar vi varandra?

Vi har under två år lagt stort fokus på nätet. I år kommer vi sätta stort fokus på vad som är grunden för att motverka all mobbing, trakasserier och kränkande behandling i det fysiska rummet

Under läsåret 17/18 kommer vi förutom vårt ordinarie (interna) arbete och våra ordinarie aktiviteter bjuda in externa föreläsare.

Ht- 17

- Vid terminsstarten så anordnar skolan en gemensam Kick-off "Skolans dag" då vi leker och spelar tillsammans i syfte att kicka igång läsåret, ha roligt tillsammans, bygga relationer, lära känna varandra och mötas utanför skolan och över åldersgränserna.
- Av tidigare erfarenhet så vet vi att en del elever mår dåligt av stress. Som ett led i att förebygga, reducera och minska stressen erbjuds dessa elever (vid upptäckt) att delta i Yoga på fritiden, som är ett samarbete mellan Skolkurator och ACTIC Högdalen.
- År 6 kommer att få besök av David Berjlund och samtala kring HBTQ-frågor, identitet, fördomar och attityder.
<http://davidberjlund.se/homopratinform.html>
- År 6 teater Ung utan pung
<http://www.ungutanpung.se/Chilla-eller-Tjalla.html>
- År 6 Kommer genomföra ett värdegrundsarbete med utgångspunkt från de mänskliga rättigheterna.
- År 6-8 Kommer att lyssna på en föreläsning som hålls av en förening som heter Make a Change. Föreläsningen heter Leva eller dö
<https://www.makeachange.se/forelasningar/>
- År 7 Kommer att få besök av föreningen Frisk & Fri som kommer hålla workshops i temat Självkänsla. Workshopen innehåller tre delar: Självkänsla, Media och kroppsideal och ordets makt.
<http://www.friskfri.se/utbildning/uppdrag-sjalvkansla/>
- År 7 ska se en föreställning med Fria teater
<https://www.friateatern.se/>
- År 9 Ska gå på en Föreställning med Tage Granit
<http://tagegranit.net/>

VT-18

- År 6-9 kommer att lyssna på en föreläsning med Michael Lund som handlar om att skapa trygghet inom sig själv och tillsammans och att byta hat och rädsla till kärlek och respekt. Om våra fördomar!
<http://michaellundh.se/>
- Under hela läsåret kommer vi lägga stort fokus på att arbeta med att utveckla elevens egna kunskapsförmågor i syfte att stärka varje enskilds individs förmågor, självförtroende och självkänsla.
<http://www.kunskapsskolan.se/formagor.4.262ad40e15caacabd113c43.html>
- År 8 kommer att gå på en Dansföreställning med gruppen LAC
<http://dansenshus.se/event/l-a-c/>

Kontakter

Vid behov kontakta den personlige handledaren eller någon i elevhälsoteamet.

Dejan Urukalo Rektor 08-506 912 32

Lena Ferlander Liljeblad, kurator 08-506 912 34

Sara Tollet Skolsköterska 08-506 912 37

Catrin Söderman, Specialpedagog 08-506 912 58

Astrid Rang, Lärare i Studion